

ਗਿਆਨ ਚੰਦ NONE

ਬਨਾਮ NONE

ਗੋਪਾਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਜਨਵਰੀ 18, 1995
[ਕੇ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਐਨ. ਵੇਂਕਟਾਚਲਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ, 1872—ਧਾਰਾ 33—ਸੰਭਾਵੀ ਕੰਟਰੈਕਟ—ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ—ਅਗਾਊ ਰਾਸ਼ੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ—ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 4(1) ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ—ਕੀ ਵਿਕਰੀਦਾਰ ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ—ਫੈਸਲਾ, ਹਾਂ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਸ ਨੇ ਰੁਪਏ 20,000 ਦੀ ਅਗਾਊ ਰਾਸ਼ੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 30-4-1978 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦਿਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 4(1) ਅਧੀਨ ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜੀਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1894 ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 3.8.1977 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਛੁਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅਗਾਊ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੈਕਟ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਲਿਮੀਨੇ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲ।

ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ : 1. ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੈਕਟ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਕੰਟਰੈਕਟ ਸੀ ਜੋ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ, (ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਤੱਥ ਦੀ ਛੁਪਾਉਣੀ ਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ) ਉਹ ਘਟਨਾ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜੀਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵਾਪਰ ਗਈ, ਕੰਟਰੈਕਟ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੰਟਰੈਕਟਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਕੰਟਰੈਕਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਧਾਰਾ 4 (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ : ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4710 ਦਾ 1992.

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 11.8.86 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 931 ਦਾ 1986.

ਜੀ.ਕੇ. ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਬਾਂਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ

ਪ੍ਰੋਮ ਮਲਹੋਤਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ :

ਇਹ ਅਪੀਲ, ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੇ

ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉੱਠਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 931/1986, ਮਿਤੀ 11.8.1986 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 13.1.78 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ 1/3 ਹਿੱਸਾ ਕੁੱਲ ਵਿਚਾਰਨਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 78,000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਕਮ 20,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਗਾਊ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਕਾਰਜ 30.4.78 ਤੱਕ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 3.8.77 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਅਗਾਊ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 620/82 ਵਿੱਚ ਅਗਾਊ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ 25.1.1980 ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ 6% ਪ੍ਰਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਵਿਆਜ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 110/83 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਮਿਤੀ 28.9.1985 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਇਨ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਅਪੀਲ, ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ।

ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਇਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ "ਬਿਨਾ ਵਿਆਜ ਦੇ ਅਗਾਊ ਰਾਸ਼ੀ ਵਾਪਸ ਕਰੇਗਾ।" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 4(1) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਉਹ ਸਮਝੌਤੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਗਾਊ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 4(1) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਨਿਰਣਾਯਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਬੰਧਕ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 4(1) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਿਰਣਾਯਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਬੰਧਕ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਬੰਧਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੰਧਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅੰਤਤਃ, ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਿਰਣਾਯਕ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਬੰਧਕਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 4(1) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਬੋਝ ਇਸ ਲਈ s.4(1) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਿਰਾਸ਼ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਦਾ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉੱਠਣਾ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੈਧ ਸਿਰਲੇਖ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਅਰਥ ਕਸਰਤ ਅਤੇ ਬਚਣਯੋਗ ਖਰਚੇ ਹੋਣਗੇ। ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਮਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਬਿਆਨਾ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, s.6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਨਿਰਾਸ਼. ਕਿਉਂਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਪੀ, ਅਰਨੇਸਟ ਪੈਸਾ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੇ s.33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਹੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ, ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ।

ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ :

"33. ਅਜਿਹੇ ਕੰਟਰੈਕਟ ਜੋ ਕੁਝ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਹਨ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਹ ਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਘਟਨਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਨਹੀਂ।

ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕੰਟਰੈਕਟ ਇੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੰਟਰੈਕਟ ਹੈ, (ਇਥੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਤੱਥ ਦੇ ਦਬਾਅ ਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ) ਉਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੰਟਰੈਕਟ ਦਾ ਨਿਭਾਉਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੰਟਰੈਕਟਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੰਟਰੈਕਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੈਕਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਉਸਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਧਾਰਾ 4(1) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਧੀਨ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲਤ ਵਿਚਾਰ ਅਪਣਾਇਆ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਨਾ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਨੇ ਸਿਰਫ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੁਟੀਨ ਵਜੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਰੁਟੀਨ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀਆਂ ਨਾਲ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਏ.ਜੀ.

ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate